

Henryk Moroz

Recenzja książki Stanisława Juszczyka i Piotra Gruby. Elementy Informatyki dla Pedagogów, która ukazała się drukiem w Spółce "Śląsk" w Katowicach w 1996 r.

Nauczyciel i Szkoła 1-2 (1), 111-114

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Henryk MOROZ

Recenzja książki Stanisława Juszczyka i Piotra Gruby. *Elementy Informatyki dla Pedagogów*, która ukazała się drukiem w Spółce „Śląsk” w Katowicach w 1996 r.

Blok przedmiotów z Podstaw Informatyki i jej Zastosowań w Dydaktyce od kilku lat należy do grupy podstawowych przedmiotów kierunkowych na uniwersyteckich studiach pedagogiki. Realizowany jest on w formie wykładów, ćwiczeń prowadzonych w pracowniach komputerowych oraz seminariów magisterskich. Dotychczas brak było na rynku książki dotyczącej całej gamy zagadnień związanych z informatyką użytkową dla humanistów, ze szczególnym uwzględnieniem pedagogów. Recenzowana książka tę lukę wypełnia. Struktura tego podręcznika akademickiego jest tak pomyślana, aby był on wykorzystywany przez czytelników nie tylko dzisiaj, ale także jutro, gdy ich umiejętności pracy z komputerem będą większe oraz gdy będą chcieli poszerzyć swą wiedzę w tej dziedzinie. Ponieważ podręcznik wykorzystuje także wiele pozycji literatury z różnych dziedzin omawianych w nim, zainteresowany czytelnik może w sposób efektywny z niego skorzystać.

Wymogi specyficznego kierunku studiów pedagogicznych, a następnie zawodu, w którym pracować będą jego przyszli absolwenci, oraz charakter pracy osób już zatrudnionych w sferze edukacji, określiły zawartość przedstawionego materiału. Autorzy zakładają, że ich książka przeznaczona jest również dla początkującego użytkownika komputera klasy IBM PC, dlatego omówili wstępne zagadnienia pracy z komputerem. Przedstawili zakres zastosowań informatyki w nauce, dydaktyce oraz w codziennej pracy ludzi reprezentujących różne zawody. Opisać w sposób przystępny budowę komputera klasy PC oraz urządzenia peryferyjne, ze szczególnym uwzględnieniem stanowiska komputerowego przeznaczonego do celów edukacyjnych. Wprowadzili podstawy systemu operacyjnego

DOS 6.22 w ilości niezbędnej dla zrozumienia zasady pracy komputera. Ponieważ większość użytkowników posługuje się programem powłokowym NORTONA COMMANDERA na system DOS, autorzy opisali jego podstawowe cechy i funkcje pozwalające początkującemu użytkownikowi na uruchomienie dowolnego programu (edukacyjnego), pracującego w DOS-ie, pracę z nim, a następnie wykonywanie różnych operacji na owocu tej pracy, czyli pliku.

W sposób poglądowy został opisany graficzny interfejs użytkownika w postaci programu Windows 3.11 Pl, charakteryzujący się przyjaznością, funkcjonalnością i prostotą obsługi. Autorzy książki wyszli z założenia, że ogromna większość użytkowników wykorzystuje nadal WINDOWS 3.11, a WINDOWS 95 (który rzeczywiście jest już systemem operacyjnym) dopiero wchodzi na nasz rynek, dlatego opisali właśnie cechy podstawowe oraz zalety wersji starszej. Argumentem przemawiającym za przedstawieniem humanistom środowiska Windows jest pojawianie się na rynku coraz większej liczby programów przeznaczonych do pracy w tym środowisku graficznym. Najbardziej znane to: edytory tekstu, arkusze kalkulacyjne, bazy danych, programy wspomagające planowanie i zarządzanie, programy graficzne, edukacyjne i wiele innych.

Przyszły pedagog powinien poznać jeden z edytorów tekstu, dlatego na początku książki opisany jest krótko program WRITE, zawarty w programie WINDOWS, dołączanym do każdego zakupionego komputera. Następnie przedstawione zostały w zarysie możliwości procesora tekstu WORD 6.0, który stał się już standardem europejskim. Ze środowiska WINDOWS autorzy proponują także zapoznanie się z programem malarskim typu rastrowego o nazwie PAINTBRUSH, który z powodzeniem może zostać wykorzystany na lekcjach plastyki.

Dla pedagogów specjalizujących się w pedagogice wczesnoszkolnej autorzy prezentują najnowszy zestaw multimedialnych programów edukacyjnych do wspomaganiania nauczania języka polskiego, matematyki, plastyki, muzyki, środowiska, do ćwiczeń koordynacji ruchowo-wzrokowej oraz pomagające we wszechstronnym i twórczym kształtowaniu osobowości ucznia.

Dla logopedów i szkolnych pedagogów przedstawione są możliwości komputerowego diagnozowania uczniów przychodzących do szkoły oraz atuty środka informatyki w czasie wykorzystywania go w ćwiczeniach logopedycznych dotyczących: kształtowania prawidłowej wymowy, utrwalania jej, usuwania zaburzeń głosu, nauczania wymowy w przypadku jej braku, usuwania trudności w czytaniu lub w terapii dysleksji.

Dla pedagogów innych specjalności opisany jest zestaw programów użytecznych przy opracowywaniu wyników pedagogicznych badań statystycznych.

Bardzo interesującą i wartościową częścią pracy jest opis podstaw pracy w światowej sieci komputerowej INTERNET. Wiedza na ten temat w niedalekiej już przyszłości stanie się niezbędną w pracy każdego pedagoga lub ogólniej humanisty. Autorzy zwracają uwagę czytelników na najbardziej istotne możliwości sieci Internet, czyli:

- przesyłanie informacji pocztą elektroniczną wraz z załącznikiem, który może zajmować wiele megabajtów pamięci dyskowej;
- zdalną pracę (usługa telnet) na innym, odległym komputerze, zwykle o dużej mocy obliczeniowej;
- przesyłanie plików pomiędzy komputerami (File Transfer Protocol);
- dostęp do baz danych różnych instytucji i bibliotek;
- łączność między użytkownikami w postaci komunikatów, wymiany informacji i dyskusji w grupach na określony temat oraz
- udostępnianie sieciowych serwisów informacyjnych. Mogą być one odpłatne, takie jak: europejski DATA-STAR, amerykański DIALOG, niemiecko-japoński STN oraz serwisy informacyjne ogólnego przeznaczenia (nieodpłatne). Do tych ostatnich zaliczamy m.in. system Gopher, World Wide Web, Archie, X.500 oraz system konwersacji w czasie rzeczywistym IRC.

Na końcu rozdziału zamieszczono adresy internetowe komputerów-serwerów, które udostępniają rozmaite zasoby informacji użytecznych dla pedagogów.

Zdecydowanie dużo miejsca poświęcili autorzy problemom zastosowania informatyki w edukacji, ze szczególnym uwzględnieniem pedagogiki i dydaktyki. Przecież o jakości kształcenia decydują formy „przekazu” treści oraz poziom i rodzaj aktywizowania uczących się, prowadzące do zwiększenia interakcji między uczniem a materiałem nauczania. W tym względzie olbrzymie możliwości tkwią w multimediach, a właściwie w hipermediach, w których funkcję sterującą tejsze interakcji pełni środek informatyki, czyli komputer z odpowiednim oprogramowaniem.

Autorzy zdają sobie sprawę z tego, że temat przedstawiany w niniejszym opracowaniu jest trudny dla humanistów. Za najważniejsze uznali więc przełamanie stereotypów myślenia i barier psychologicznych przed kontaktem z komputerem. Interesuje ich bardziej aspekt pedagogiczny niż techniczny. Już na początku książki zapoznają Czytelnika z niezbędną terminologią, która pozwala opisać zasady obsługi mikrokomputera, koncepcję działania systemu operacyjnego i główne cechy oprogramowania użytkowego dla pedagogów. W informatyce istnieje wiele terminów angielskich, a autorzy polskich opracowań spolszczają je z różnym skutkiem. W recenzowanej książce podawane są najczęściej używane polskie określenia tych terminów. Ponieważ nagminne spolszczenia mogą prowadzić do galimatiasu językowego, a czasami mogą pojawić się również ewidentne potknięcia, obok spolszczeń autorzy podają oryginalną angielską terminologię. Czytelnik, który zechce przypomnieć sobie znaczenie określonego terminu, znajdzie na końcu tej interesującej książki słownik polskich i angielskich terminów informatycznych, używanych w tekście.

Adresatami recenzowanej książki mogą być studenci studiów stacjonarnych i zaocznych z pedagogiki o specjalizacji: nauczania początkowego, wychowania przedszkolnego i pedagogiki wczesnoszkolnej, pedagogiki społecznej, podstaw pedagogiki i historii wychowania; absolwenci studiów pedagogicznych o różnych spe-

cjaliżacjach, słuchacze studiów podyplomowych: z Zastosowań Metod Informatycznych w Dydaktyce oraz Pedagogiki Wczesnoszkolnej ze Szkolną Logopedią, nauczyciele nauczania wczesnoszkolnego, nauczyciele ze szkół specjalnych, pracownicy placówek opiekuńczo-wychowawczych, logopedzi i szkolni pedagodzy oraz nauczyciele akademiccy kierunku pedagogika.